

تحقیق مقاله رشد

"نقش حوزه های علمیه در ترویج آسان سازی ازدواج"

گروه مقاله رشد

سر دبیر: سیده صغری موسوی

اعضاء ۱- الهه شمس

۲- کوثر کریمیان

۳- کبری پرستار

۴- زهرا سلیمانی

مدرسه علمیه فاطمیه (س) باغملک

چکیده:

امام صادق (ع) می فرماید :

کسی که مجردی را تزویج کند و امکان ازدواج او را فراهم نماید از کسانی است که در قیامت خداوند به آنان نظر لطف می کند^۱ با توجه به مسئله مهم ازدواج و مشکلات متعددی امروز چند راه این امر خیر مبارک شده است. نظر بودیم تا این هدف را و ضرورت های پیوند ازدواج را از نگاه دین مبین اسلام بررسی کرده به بیان اهداف اصلی و فرعی انتخاب همسر اشاره کنیم. در ادامه با توجه به نقش ابلاغی و تبلیغاتی حوزه های علمیه و مبلغان دینی در زمینه معرفی و تبیین نگاه و تفکر اسلامی به بیان نقش طلاب و مراکز دینی (حوزه های علمیه) برای تشویق جوانان برای روی آوری به سمت ازدواج آسان و مورد تایید دین مبین اسلام آن پرداختیم. تا بتوان جوانان را تشویق کرده تا با درس گیری از شیوه زندگی اسلامی : قسمت ازدواج های صحیح و آسان روی آورند؛ از مضرات آسیب های مجردی و ازدواج سفید در امان باشند. امیدواریم که در این وسیله توانسته باشیم حق مطلب را ادا کرده باشیم. این تحقیق به روش کتابخانه ای و اینترنتی جمع آوری شده است، الله مورد رضایت تعریف حضرت قرار گیرد. و هدیه به محضر حضرت صاحب الزمان روحی فداه خواهد شده.

کلید واژه : ازدواج ، آسان ، حوزه ، مبلغ، طلاب

^۱ - وسائل الشیعه، جلد ۲، ص ۴۰

مقدمه

خداوند می فرماید و ما برای شما همسرانی از جنس خودتان آفریدیم تا در کنار آنها آرامش یابید.^۱ مسئله ازدواج در سن جوانی که ، اوج برانگیخته شدن احساسات و عواطف یک فرد است ، مهمترین راه رسیدن به آرامش و امنیت است.

خانواده ها و تمکین از فرهنگ و آداب و رسوم اشتباه و دست و پاگیر مانع امر ازدواج جوانان می شوند. عوامل اقتصادی و اجتماعی که حاکم بر جامعه است این حس نیاز را برخی جوان ها در درون خود خفه می کند و گاهی برخی راجع به مسائل دیگر از جمله ازدواج موقت یا سفید می کنند این همواره معضلات متعددی به همراه خواهد داشت.

همدان در فرهنگ سازی و کمک به انجام برگزاری ازدواج آسان جوانان همت کرده ام جوانان خود داشت و ما را از آسیب هایی غیرقابل انکار مجردی ازدواج های سفید محفوظ بداریم.

۱- ازدواج چیست؟ ازدواج قرارداد رسمی برای پذیرش یک تعهد متقابل به منظور تشکیل زندگی خانواده است و طرفین ازدواج در سایه آن در خط سیر معین و شناخته شده از زندگی قرار گیرد. این قرارداد رضایت و خواست و شوهر و بر مبنای آزادی کانال دوطرفه منعقد می گردد و در پرتو آن روابطی نزدیک بین آنها در پدید می آید. این قرارداد ارتباط پیوند دو طرف باید به وسیله الفاظ و عبارت های معین انجام می گیرد که آن را از دیگر پیمانه ازدواج می نامیم.^۲

۲- ازدواج از نگاه دین:

الف ← ازدواج در نگاه آیات : خداوند در قران سفارش متهددی به مسئله ازدواج شده از خداوند در سوره نور آیه ۳۲ می فرمایند :

« وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنْكُمُ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ ».^۳

ترجمه ← پسران و دختران بی همسران خود را همسر دهید و همچنین غلامان و کنیزان صالح را اگر فقر و تنگدست باشند خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز می سازد خداوند نمایش دهنده و آگاه می باشد.

^۱. روم آیه ۲۱.

^۲. پایگاه اطلاع رسانی حوزه .

^۳. سوره نور آیه ۳۲.

قرآن کریم و خلقت از آنها برای یکدیگر که مایه آرامش و تکامل هم خواهند بود نیز اشاره کرده است.

« وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ »^۱.

و از نشانه های [قدرت و ربوبیت] او این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید و در میان شما دوستی و مهربانی قرار داد؛ یقیناً در این [کار شگفت انگیز] نشانه هایی است برای مردمی که می اندیشند.

ب : ازدواج در نگاه روایات:

همچنین از آیات و روایات بسیاری نیز در این زمینه وجود دارد چنانکه از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) نقل شده هر کس ازدواج کند ، به درستی که نصف دینش پاسداری کرده است. یا اینکه ایشان می فرماید: (ما بنی بنا فی الاسلام أحب الی الله عزوجل من التزویج) هیچ بنایی در اسلام محبوب تر از ازدواج نیست.^۲

بنابراین کوچکترین تردیدی در جایگاه علی ازدواج در نگاه اسلام از نظر اخلاقی و اجتماعی نیست. هرچند ممکن است در بعضی از آیین های پیوند را مقدس ندارند و پرهیز از آن اینطور بشمارند مانند راهبان مسیحی که از نظر ما راهی صحیح نمی روند.

۴- فلسفه و هدف کلی ازدواج: بعد از ازدواج برای مردان هم برای زن، پاسخ دادن به سنت الهی و تولید نسل می باشد. هر دو در این زمینه بر یک عقیده اند. فلسفه ازدواج بر اساس این دو مبنا دین و نجات است. در نتیجه هدف از ازدواج و تولید مثل مقدس ، می گردد و هیچ که از مادیات ملاکی برای آن به حساب نمی آیند.

ادکلن فلسفه خلقت زن و مرد زوجیت) تولید مثل است.

همانگونه که در سال حیوانات و گیاهان هم نیز وجود دارد که باید در ازدواج مورد توجه هر دو طرف باشد دین و کال است از این رو روایت نقش دست پیامبر که هر کس ممکن است و یکی از این چهار دلیل ازدواج کند: ۱- پول ۲- زیبایی ۳- شهرت و عنوان . بین چهار هدف از همه مهربان تر و بهتر است.

۴- نرم افزار های ایجاد کننده ازدواج : در خانه مواردی موجب گرایش و احساس نیاز جوانها به ازدواج می شود که برخی عبارتند از:

^۱ .سوره روم آیه ۲۱.

^۲ .وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۳-۵.

این ملاک در متون اسلامی بسیار مورد اهتمام است. زیرا همسانی یا هم کفر بودن، در برانگیختن عواطف مثبت، انس و دلبستگی زن و شوهر به یکدیگر و توافق در علایق و طرز تفکر در مورد امور دینی و خانوادگی، و مسائل جنسی، مسائل اقتصادی و شیوه فرزند داری کمک می کند. از ملاک دیگر در ازدواج مهریه است مهریه وسیله است که پیوند زن و شوهر را از ابتدای زندگی تقویت کرده و زمینه پدیدآیی و گسترش روابط عاطفی مثبت را فراهم می کند البته مهر و محبت میان زن و شوهر، ریشه ها و زمینه های اساسی می خواهد و قرار دادن مهریه فقط برای تقویت آن است نه ایجاد آن. به همین جهت زیاد گرفتن مهریه موجب محبت و استحکام و تضمین ازدواج نمی شود. زیرا مهریه سنگین یکی از عوامل به هم زدن آرامش در خانواده ها و نشانه بی اعتمادی خانواده دختر به داماد است.

بنابراین اگر طبق تعالیم و ارزش های اسلام، امر ازدواج را ساده بگیریم و از تشریفات و تجملات و درگیر آداب و رسوم موهوم و بی منطق نشویم می توان دست دختر و پسر را از طلاق گرفت و آنها را به هم نزدیک کرد.

نقش حوزه های علمیه در ترویج آسان سازی ازدواج

ایمان و باورهای دینی، رکن مهم یک ازدواج موفق و آسان است و آرامش روانی حاصل از آن هدف مهم خداوند از خلقت زن و مرد برای رسیدن به کمال مطلوب است واز بررسی آیات و روایات مربوطه و کاوش های کارشناسان دینی نیز معلوم می شود که انگیزه اصلی انسان ها برای ازدواج نیز همین اصل مه است.

اما دست یافتن به آن نیازمند رفتارسازی دینی و فرهنگی، از طریق بررسی عوامل و روش های آسان سازی ازدواج است. و اما اینکه ازدواج آسان در فرهنگ دینی چگونه معرفی شده و چه موانعیدر آن وجود دارد و راه حل هایمهم اجتماعی برای مبارزه با سنت های غلط و راهکارهای ترویج ازدواج آسان چیست؟ مباحثی است که در پژوهش حاضر مورد تحلیل قرار گرفته اند.

زیرا شناخت عوامل گوناگون فرهنگ و ارزش ها و بررسی وظایف نهادهای خانواده، آموزش و رسانه می تواند نقش بسزایی در ارائه راهکارهای راهبردی برای جوانان داشته باشد. و به دلیل اینکه هنجار های معمول در ازدواج، ساده کم هزینه و فارغ از تجمّل گرایی بوده و سنت های حاکم موجود در اثر بی توجهی به فرهنگ و آموزه های اسلامی و تاثیر پذیری از فرهنگ موهوم غرب به وجود آمده، موانع فردی و اجتماعی آن نیز بررسی شود. تا ازدواج توصیه شده اسلامی با شیوه های کاربردی فرهنگ سازی گردد.

ازدواج و تشکیل زندگی مشترک خانوادگی یکی از نیاز های حیاتی انسان است و خودداری از آن، آسیب های گوناگون فردی و اجتماعی را به دنبال خواهد داشت. ازدواج با وجود مشکلات و مسؤولیت هایی که به همراه دارد. اگر با دور اندیشی و معیارهای صحیح انجام گیرد، انسان متاهل را وارد دنیای بسیار زیبا و دلپذیر می کند. در قرآن کریم و روایات ائمه (ع) بعد از توصیه به ازدواج و تشکیل خانواده، تامین رزق و روزی انسان های متاهل و رهایی آنان از فقر وعده داده شده است. ازدواج در فرهنگ اسلامی پیوندی مقدس است که موجب

حفظ دین و به وجود آورنده رابطه محبت آمیز مرد و همسرش می شود، زیرا ازدواج عاملی موثر در حفظ پاک دامنی و طهارت روح است. زیرا نیازهای واقعی ازدواج انس و محبت دو انسان به یکدیگر است و بهترین فردی که می تواند این نیازهای فطری و طبیعی را تامین کند همسر است زیرا محبت ها و دوستی ها محدود است، اما دوستی و محبت زن و شوهر به یکدیگر بدلیل هدف مشترک دائمی و پایدار است. از ثمرات زیبای ازدواج، بقای نسل بشر است که دقیقاً مطابق با هدف آفرینش است زیرا پرورش انسان های نیکو سرشت ، مطلوب خداوند است.

نتیجه گیری :

ازدواج جز مسائلی است که در دین اسلام به آن سفارشات متعددی شده است. آسان گیری این امر و تشویق و حمایت جوانان متأهل شدن جوان دارای شرایط فراهم شود.

همواره مشکلات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی متعددی در واقع این امر خطیر بوده است. که با فرهنگ سازی و تبلیغ صحیح ازدواج آسان و مورد تایید دین اسلام باید با آنها مقابله کرد. معرفی و بیان آسیب های زیان بار مجردی و ازدواج سفید جوانان را از این معضلات آگاه کرد. و همواره مبلغان دینی باید سفارشات و دین اسلام را برای سبک زندگی و انتخاب همسر شایسته در سر فصل های تبلیغی خود داشته باشند. ازدواج و تشکیل زندگی مشترک خانوادگی، یکی از نیازهای حیاتی انسان است و خودداری از آن، آسیب های گوناگون فردی و اجتماعی را به دنبال خواهد داشت. ازدواج با وجود مشکلات و مسئولیت هایی که به همراه دارد. اگر با دور اندیشی و معیارهای صحیح انجام گیرد، انسان متأهل را وارد دنیای بسیار زیبا و دل پذیری می کند.

در قرآن کریم و روایات ائمه معصومین علیهم السلام، بعد از توصیه به ازدواج و تشکیل خانواده، تضمین رزق و روزی انسان های متأهل و رهایی آنان از فقر، وعده داده شده است.

ازدواج در فرهنگ اسلامی، پیوندی مقدس است که موجب حفظ دین و به وجود آورنده رابطه محبت آمیز بین مرد و همسرش می شود. زیرا ازدواج عاملی مؤثر در حفظ پاک دامنی و طهارت روح است. زیرا نیازهای واقعی ازدواج انس و محبت دو انسان به یکدیگر است. و بهترین فردی که می تواند این نیاز فطری و طبیعی را تأمین کند همسر است؛ زیرا همه محبت ها و دوستی ها محدود است؛ اما دوستی و محبت زن و شوهر به یکدیگر، به دلیل هدف مشترکی که دارند، دائمی و پایدار است.

از ثمرات زیبای ازدواج، بقای نسل بشر است که دقیقاً مطابق هدف آفرینش است. زیرا پرورش انسان های نیکو سرشت، مطلوب خداوند است. ازدواج و تأسیس خانواده هم سلامت و امنیت جامعه را تضمین می کند و هم بهداشت روانی زوجین را تأمین می کند. از طرفی زمینه ارتکاب جرم و گناه را کم می کند و از طرفی اگر بنیاد خانواده مستحکم باشد و جوانان به موقع ازدواج کنند و به کانون گرم خانواده دل بسته باشند، از فساد و بی بند و باری و اشراف کاسته می شود. چون ازدواج غریزه جنسی را در مسیر طبیعی خود قرار می دهد و این موجب حفظ دین و پاکی و آرامش روح انسانی می شود. انسان هادر سایه ازدواج و تشکیل خانواده به هویت و رشد شخصیتی دست می یابند و به تکامل معنوی و اخلاقی دست می یابند. لذا خانواده عامل کمال بخشی، آرامش، بالندگی به اعضای خویش است که در تحولات اساسی جوامع نقش عمده ای ایفا می کند. البته با توجه به فراگیری فرهنگ دینی در جامعه ما، ملاک هایی مانند باورهای دینی مناسب، سازگاری و حسن خلق و دوری از رفتارهای ناهنجار از لحاظ دینی و اجتماعی و سلامت جسمانی و روانی در حد مناسب ملاک های ضروری برای یک همسر مناسب محسوب می شود که بدون تحقق این امور، فرد مورد نظر از شرایط لازم برخوردار نخواهد بود.

فرهنگ سازی ازدواج ساده و آسان و منطبق با معیارهای اسلامی یکی از راهکارهای اصلی در حل مشکلات ازدواج جوانان به عنوان یک امر مهم و ضروری به حساب می آید. و باید از سوی طیف فرهنگی جامعه دنبال شود. زیرا توجه به معیارهای اسلامی در ازدواج و انتخاب همسر، می تواند اکثر مشکلات را که تأثیر گرفته از فرهنگ بی گانه است، حل کند و با اصلاح بینش جوانان و خانواده ها نسبت به زندگی و ازدواج، مقدمات ازدواج ساده و آسان آنان را فراهم نمایند.

البته علاوه بر رویکرد فرهنگ غرب در جوامع اسلامی، عامل دیگری نیز وجود دارد که باید مورد آسیب شناسی قرار بگیرد. و آن انتقال باورهای غلط و آداب و رسوم موهوم و بی اساس گذشتگان است؛ که به فرهنگ جدید منتقل شده است. زیرا بسیاری از آنها نه براساس عقل است نه براساس شرع. بنابراین نمی توان همه آداب و رسوم گذشتگان را پذیرفت.

همسانی و هم کفو بودن دختر و پسر از شرایط مهم زندگی موفقیت آمیز است و این ملاک در متون اسلامی بسیار مورد اهتمام است. زیرا همسانی یا هم کفو بودن، در برانگیختن عواطف مثبت، انس و دلبستگی زن و شوهر به یکدیگر و توافق در علایق و طرز تفکر در مورد امور دینی و خانوادگی، و مسائل جنسی، مسائل اقتصادی و شیوه فرزندداری کمک می کند. از ملاک دیگر در ازدواج مهریه است. مهریه وسیله ای است که پیوند زن و شوهر را از ابتدای زندگی تقویت کرده و زمینه پدید آیی و گسترش روابط عاطفی مثبت را فراهم می کند. البته مهر و محبت میان زن و شوهر، ریشه ها و زمینه های اساسی می خواهد و قرار دادن مهریه فقط برای تقویت آن است نه ایجاد آن. به همین جهت، زیاد گرفتن مهریه موجب محبت و استحکام و تضمین ازدواج نمی شود. زیرا مهریه های سنگین، یکی از عوامل برهم زدن آرامش در خانواده ها و نشانه بی اعتمادی خانواده دختر به داماد است. در تعیین مهریه، هیچ کدام از پسر و دختر و خانواده هایشان، نباید احساس برد یا باخت کنند؛ زیرا در چنین حالتی شیرینی ازدواج به تلخی تبدیل می شود.

بنابراین اگر طبق تعالیم و ارزش های اسلام، امر ازدواج را ساده و آسان بگیریم و از تشریفات و تجملات بپرهیزیم، و درگیر آداب و رسوم موهوم و بی منطق نشویم، می توان دست دختر و پسر را از طریق حلال گرفت و آنها را به هم نزدیک کرد. و الا شیطان آن ها را از طریق حرام به هم می رساند. به درستی که در اسلام ازدواج به همین سادگی است. برخلاف طلاق که اسلام هر چه توانسته در سر راه آن سنگ انداخته و آن را محدود و مشکل کرده است.

فهرست و منابع :

- قرآن کریم
 - نهج البلاغه
 - بتانی، محمود، اسلام و روانشناسی، ترجمه: محمد هوشیم، مشهد، ۱۳۷۵.
 - مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، قم صدرا، ۱۳۷۱.
 - شیخ حر عاملی، وسائل شیعہ - چاپ، ۱۴۱۴ ق، ناشر؛ آل است
 - پایگاه اطلاع رسانی حوزه علمیه خاوران
 - سایت معاونت پژوهش حوزه های علمیه
 - سایت راسخون
 - سایت خبری مشرق
 - سایت خبرگزاری مهر
 - معاونت پژوهشی حوزه های علمیه
 - سایت خبری رسا
 - سایت دانشجویی ایسنا
- howzah.ne
- rasekhoon. net
- mashreghnews.ir
- nehrnews.com
- pooyesh.whe.ir
- rasanews.ir
- isna.ir